वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. चंद्रकांत रामचंद्र इरमल

मु. पो. नाणीज, ता. जि. रत्नागिरी

- आंबा कलमे १५०, काजू २००, नारळ ५०, चिकू ७५ व कोकम ६० इ. फळपिकांची यशस्वी लागवड
- प्रथमतः फळबागेमध्ये आंतरपिक म्हणून भाजीपाला,कडधान्य पीके घेण्यास सुरूवात
- डोंगर माथ्यावर विविध मृद व जलसंधारणाच्या पद्धतीचा अवलंब.
- सन २००१-०२ मध्ये तालुका पातळीवर भात पीक स्पर्धेत हेक्टरी १२९.२५ क्विं. उत्पन्न घेऊन द्वितीय क्रमांक

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. कारभारी महादु सांगळे

मु. वडगाव सिन्नर, पो. लोणारवाडी,
ता. सिन्नर, जि. नाशिक

- प्रथम खडकाळ जमिनीवर बंधाऱ्यातील गाळ आणून शेती करण्यासाठी सुपिक जमीन तयार केली.
- सन २००८ मध्ये देवनदी खोरे शेतकरी मंडळाची स्थापना.
- मंडळाच्या माध्यमातून पीक पद्धती, उपलब्ध पाण्याचे नियोजन, एकात्मिक कीड-रोग व्यवस्थापन, इ. विषयांवर प्रशिक्षणाचे आयोजन.
- सिंचनासाठी ठिबक, तुषार आणि सुक्ष्म सिंचन पद्धतींचा अवलंब.
- देवनदी व्हॅली ऍग्रीकल्चरल प्रोडयुसर्स कंपनीची स्थापना.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०
(सर्वसाधारण गट)

श्री. कुबेर महादेव रेडे
मु. पो. महाळूंग, ता. माळशिरस,
जि. सोलापूर

- जमीनधारणा क्षेत्र ६.४३ हेक्टर असून डाळींब, नारळ, आंबा, चिकू फळपिकांची लागवड.
- सिंचनासाठी ठिबक व तुषार सिंचन पद्धतीचा वापर करतात.
- शेतीमध्ये हिरवळीचे खते, कंपोस्ट खत आणि गांडूळ खताचा वापर करतात.
- पूरक व्यवसाय म्हणून दुग्धव्यवसाय, कुक्कूटपालन, रेशीम लागवड आणि मधुमक्षिकापालन.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०
(सर्वसाधारण गट)

श्री. संग्राम खानाजीराव जाधव

मु.वाझर,पो.आळसंद, ता. खानापूर,जि. सांगली

- जमीनधारणा २.४० हेक्टर असून आंबा, डाळींब, पेरू, द्राक्ष इ. फळपिकांची लागवड
- जमिनीचे सपाटीकरण करून बांध घातले आहेत.
- शेतीमध्ये हिरवळीचे खत, गांडूळ खत ,ऍझटोबॅक्टर, रायझोबियम इ. जिवाणू खताचा नियमित वापर.
- माती परीक्षण करून शिफारशीप्रमाणे रासायनिक खताच्या मात्रा.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. सिकंदर कडुबा जाधव

मु. पो. जळगाव फेरण, ता. जि. औरंगाबाद

- जमीनधारणा ४.१७ हेक्टर असून संपूर्ण क्षेत्रामध्ये तलावातील २०० ट्रॅक्टर गाळ टाकला आहे.
- मोसंबी, डाळींब व पेरू इ. फळपिकांची लागवड.
- उर्वरित क्षेत्रामध्ये कापूस व आंतरपीक म्हणून तूर लागवड.
- ४.०० हेक्टर क्षेत्राला ठिबक सिंचन.
- परिसरातील शेतकऱ्यांना कीड व रोगाबद्दल मार्गदर्शन ते करतात.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०
(सर्वसाधारण गट)

श्री. गंगाधर बळवंतराव शृंगारे
मु. टाकळगव्हाण, पो. नांदापूर,
ता. कळमनुरी, जि. हिंगोली

- पेरणी करताना ऍझटोबॅक्टर व रायझोबियम यांची बीजप्रक्रिया ते करतात.
- गांडूळ खत, दशपर्णी अर्क, कंपोस्ट खत, व्हर्मीवॉश इ. चा प्रभावी व कार्यक्षमतेने वापर ते करतात.
- सिंचनासाठी ठिबक व तुषार सिंचन पद्धतीचा वापर ते करतात.
- श्री दत्त शेतकरी मंडळाच्या माध्यमातून कीड व रोग याबाबत मार्गदर्शन ,शेतकरी मेळावे, पशुरोग चिकित्सा शिबीर इ. उपक्रम.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. प्रविणकुमार विश्वनाथराव बोबडे

मु. पो. रासेगाव, ता. अचलपूर,जि. अमरावती

- जमीनधारणा ०.९७हेक्टर असून संत्रा पिकाची २५० झाडांची लागवड. फळबागेमध्ये उडीद व तूर पिकाची आंतरपीक म्हणून लागवड.
- फळ व इतर पिकांना गांडूळ खत, शेणखत, जैविक खत, हिरवळीचे खत,मिश्र खत इ. खतांचा वापर.
- मातीचा नमुना तपासून एनपीके व सुक्ष्म अन्नद्रव्ये इ. चा वापर.
- शेतकऱ्यांना किड व रोगाची माहिति सांगून मार्गदर्शन करतात.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. नारायण रूषीजी बोरकर

मु. जाटलापूर (मोठा), पो. जी.टी.सी.,
ता. सिंदेवाही, जि. चंद्रपूर

- जमीनधारणा ३.७२ हेक्टर असून आंबा, फणस, पेरू, साग इ. फळपिकांची लागवड.
- जैविक खतासोबतच निळे-हिरवे शेवाळाचा प्रभावीपणे वापर.
- तुषार सिंचन पद्धतीचा अवलंब.
- पाणी व्यवस्थापनासाठी त्यांनी १ शेततळ्यांची निर्मिती.
- शेतीला पूरक व्यवसाय म्हणून कुक्कूटपालन व मत्स्यपालन.
- श्री पद्धतीने भाताची लागवड.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०
(सर्वसाधारण गट)

श्री. उद्धव आसाराम खेडेकर
मु. शिवनी, पो. नेर, ता. जि. जालना

- उच्च तंत्रज्ञानाचा वापर करून मोसंबी फळपिकाची लागवड करून चौथ्या वर्षी उत्पादन सुरू.
- निर्यातक्षम मोसंबी बाग तयार करण्यासाठी ते प्रशिक्षण वर्ग.
- शेडनेट मधील नियंत्रित शेती पद्धतीचा वापर करून ०.६० हेक्टर क्षेत्रावर मिरची व फुलशेती.
- अन्नदाता कृषि विज्ञान मंडळ, शिवनी या मंडळाचे अध्यक्ष आहेत.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. गंगाधर तुकाराम सपकाळ

मु. टाकळी (अंतुर), पो. चिंचोली (लिंबाजी), ता. कन्नड, जि. औरंगाबाद

- पपईची ४.०० हेक्टर क्षेत्रावर लागवड केली असून उर्वरित क्षेत्रात मिरची ,भाजीपाला, अद्रक पिकाची लागवड.
- पाण्याच्या व्यवस्थापनासाठी त्यांनी ६ कोटी लिटर क्षमतेचे सामुहिक शेततळे उभारले.
- १२ हेक्टर क्षेत्राला ठिबक सिंचन करून तुषार सिंचन व रेनगन सिंचन पद्धतीचा अवलंब.
- गादी वाफ्यावर अद्रक व हळद पिकाची लागवड करून विक्रमी उत्पादन.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. निसार अली शेर महंमद मक्राणी

मु. पो. प्रतापपूर, ता. तळोदा, जि. नंदुरबार

- जमीनधारणा क्षेत्र १०.७० हेक्टर असून पपई १.८६ हेक्टर आणि केळी ४.५१ हेक्टर क्षेत्रावर लागवड.
- सन २००८ पासून सेंद्रिय पद्धतीने शेती करण्याची सुरूवात.
- उन्हाळी हंगामात मल्चिंग पेपरचा वापर करून ठिबक सिंचनाद्वारे खरबूज व कलिंगड लागवड करून उत्पादन.
- केळी पिकाची ठिबक सिंचनाद्वारे लागवड करून भरघोस उत्पन्न
- जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पिकाच्या फेरपालटीचे महत्व लक्षात आणून दिले आहे

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०
(सर्वसाधारण गट)

श्री. दत्ताजीराव संपतराव शिंदे

मु. पो. मळणगाव,
ता. कवठेमहांकाळ, जि. सांगली

- जमीनधारणा २.९२ हेक्टर असून संपूर्ण शेती क्षेत्राचे सपाटीकरण करून बांध-बंधिस्ती.
- द्राक्ष ,नारळ, आंबा, चिकू, लिंबू, केळी, बांबू इ. फळपिकांची लागवड.
- ८ फुट पट्टा ,एक डोळा पद्धतीने ऊस (वाण-८६०३२) लागवड केली आणि मधल्या पट्टयात झेंडू व मिरची पिकाचे आंतरपीक.
- जयकिसान कृषि विज्ञान मंडळाची स्थापना केली असून त्याचे ते कृषि संघटक आहेत.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. अतुल मधुकर पाटील

मु. पो. केऱ्हाळे बु., ता. रावेर,जि. जळगाव

•जमीनधारणा क्षेत्र ७.०२ हेक्टर असून केळी या फळपिकाला प्राधान्य.

•ठिबक सिंचन पद्धतीचा वापर विद्राव्य खते सुद्धा याद्वारे देतात.

•सेंद्रिय शेती पद्धतीचा अवलंब करून प्रचार व प्रसार.

•शेतीमध्ये नवीन प्रयोग ,यामध्ये नॅपसॅक फवारणी पंपामध्ये बदल, पारंपारिक बैलचलित गहू पेरणी यंत्रामध्ये बदल, गांडूळ खत निर्मितीसाठी नवीन जोड टाकी पद्धतीचा वापर व तूर पिकाचा सलग पेरा व त्यास ठिबक सिंचन इ. गोष्टींचा समावेश.

•विहिर पुर्नभरण करून इतर शेतकऱ्यांना प्रोत्साहित केले आहे.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. जनार्दन जोती काटकर

मु. पो. वडजल, ता. माण,जि. सातारा

- जमीनधारणा क्षेत्र ३.१७ हेक्टर असून आंबा, चिकू, लिंबू, चिंच, आवळा, सिताफळ या फळपिकांची लागवड.
- मुलस्थानी जलसंधारणाचा अवलंब.
- हिरवळीचे खते, जीवामृत, बीजामृत, दशपर्णी अर्क, गांडूळ खत, कंपोस्ट खत, जिवाणू इ. चा वापर.
- पाणी व्यवस्थापनासाठी तुषार व ठिबक सिंचन पद्धतीचा वापर.
- पूरक व्यवसाय म्हणून रोपवाटिके व गोमुत्र विक्रीचा व्यवसाय.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. जितेंद्र चंद्रकांत बिडवई

मु. पो. गोळेगाव, ता. जुन्नर,जि. पुणे

- एकूण जमीनधारणा क्षेत्र ८.८० हेक्टर असून द्राक्ष , केळी , आंबा , सिताफळ इ. फळपिकांची,भाजीपाला व चारापिकांची लागवड
- बळीराजा कृषि विज्ञान मंडळाची स्थापना.या मंडळामार्फत शेतकऱ्यांचे पीकनिहाय गट तयार करून मार्गदर्शन.
- मंडळामार्फत शेतकऱ्यांचे आर्थिक प्रश्न सोडविण्यासाठी गावामध्ये १५ महिला तर ८ पुरूष बचत गटांची स्थापना केली.
- आखाती देशात जाऊन तेथील बाजारपेठेची माहिती घेऊन आखाती देशात (दुबई) केळीची ६ कंटेनरची निर्यात.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. आण्णा गोरख पाटील

मु. पो. चिकमहूद, ता. सांगोला,जि. सोलापूर

- जमीनधारणा क्षेत्र ७.३५ हेक्टर असून चिकू, डाळींब, आंबा, आवळा, जांभूळ,अंजीर, द्राक्षे, नारळ, पेरू, सिताफळ, शेवगा इ. फळपिकांची लागवड
- सर्व फळपिकांना ठिबक सिंचन.
- हिरवळीची खते, कंपोस्ट खत आणि गांडूळ खत इ. चा वापर.
- शेतीला पूरक व्यवसाय म्हणून खिलार गाई पालन व इमूपालन.
- परिसरातील शेतकऱ्यांसाठी शेतकरी व शास्त्रज्ञ मंचाची स्थापना

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. सत्यवान धोंडू कदम

मु. फाळकेवाडी, पो. विन्हेरे,
ता. महाड, जि. रायगड

- जमीनधारणा क्षेत्र ४.४९ हेक्टर असून आंबा, काजू, नारळ, आवळा, लिंबू, फणस, काळीमिरी, चिकू व कोकम इ. फळपिकांची लागवड.
- शेणखत, गांडूळखत व सेंद्रिय खताचा वापर करतात.
- प्लॅस्टिक आच्छादनाचा वापर करून भुईमूग पिकाचे उत्पादन.
- सिंचनासाठी डिफ्युजर व तुषार सिंचनाचा वापर करतात.
- अंकुर शेतकरी मंडळाची स्थापना.त्याद्वारे शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. प्रकाश नानासाहेब चव्हाण

मु. पो. अणदूर, ता. तुळजापूर,जि. उस्मानाबाद

- जमीनधारणा ६.७२ हेक्टर असून द्राक्षे, डाळींब, केळी फळपिकांची लागवड.
- संपूर्ण क्षेत्रावर कंपार्टमेंट बंडींग व बांध-बंधिस्ती.
- ऍझटोबॅक्टर,पीएसबी इ. जिवाणू खतांचा प्रभावीपणे वापर.
- ठिबक सिंचन व स्प्रिंकलर संचाचा वापर.
- केळी (वाण-जी ९) पिकाची लागवड करून ११० मे. टन उत्पादन.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ पुरस्कार २०१०

(सर्वसाधारण गट)

श्री. प्रशांत जयसुखलाल शहा

आझाद लेन, दत्त मंदिराजवळ ता.डहाणू, जि.ठाणे

- जमीनधारणा ५.६६ हेक्टर असून पिकांची कंटूर पद्धतीने लागवड.
- पूरक व्यवसाय म्हणून दुग्धव्यवसाय, मत्स्य व्यवसाय, कुक्कूटपालन आणि मधुमक्षिकापालन.
- फळबागेत सुगंधी वनस्पती, पचोली, अक्कलकाढा, गवती चहा, पामरोझा, वाळा, वनस्पतींची लागवड.
- लागवडीपश्चात प्रक्रिया बाष्पीभवन प्लांट.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ -२०१०
(आदिवासी गट)

श्री. प्रकाश खंडू कोरडे
मु. पो. दहागाव, ता. शहापूर, जि. ठाणे

- .खरीप हंगामात भात व रब्बी हंगामात ढोबळी मिरची, चवळी, वांगी व झेंडू पिकाची लागवड.
- बांधावरती साग ५००, शेवगा २५ इ. झाडांची लागवड.
- गांडूळ खत युनिट उभारले असून सर्व पिकांना गांडूळखताचा वापर.
- भाजीपाला पिकाला तुषार सिंचनाचा अवलंब.
- परिसरातील शेतकऱ्यांमध्ये सेंद्रिय शेती पद्धतीचा प्रचार व प्रसार

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ -२०१०
(आदिवासी गट)

श्रीमती. जवराबाई आमश्या पाडवी

मु. कोयलिविहिर, पो. अंकुशविहिर,
ता. अक्कलकुवा, जि. नंदुरबार

- जमीनधारणा क्षेत्र ६.४० हेक्टर, आंबा, चिकू, बदाम इ. फळपिकांची लागवड.
- दरवर्षी बियाणे बदल पद्धतीचा वापर.
- स्प्रिंकलर व ठिबक सिंचन पद्धतीचा वापर करतात.
- विविध कृषि संशोधन केंद्र, कृषि महाविद्यालय आणि कृषि संलग्न संस्थांना भेटी.
- त्या याहामोगी महिला बचत गटाच्या अध्यक्षा आहेत.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ -२०१०
(आदिवासी गट)

श्री. जर्मनसिंग मोहन वळवी
मु. पो. शिर्वे, ता. तळोदा, जि. नंदुरबार

- जमीनधारणा १.५८ हेक्टर असून ०.८० हेक्टर क्षेत्रावर केळी लागवड.
- मातीचे नमुने तपासून शिफारसीनुसार सेंद्रिय,जिवाणू व रासायनिक खताचा वापर.
- मिश्र पीक पद्धतीचा अवलंब करतात.
- शेतीला पूरक व्यवसाय म्हणून दुग्धव्यवसाय.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ -२०१०
(आदिवासी गट)

श्री. सिताराम विठ्ठल उगले

मु. उगलेवाडी, पो. शिनोली,
ता. आंबेगाव, जि. पुणे

- एकूण जमीनधारणा क्षेत्र ०.७५ हेक्टर असुन हलक्या जमिनीमध्ये आंबा लागवड.
- शेतामध्ये कांदा, भुईमूग व भात इ. पिकांची लागवड.
- गहू आणि भात पिकाची चारसुत्री पद्धतीने लागवड.
- ठिबक व तुषार सिंचन पद्धतीचा वापर.
- गावातील शेतकऱ्यांना शेतीविषयक मार्गदर्शन व सामाजिक कार्यात सक्रिय सहभाग

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ -२०१०
(आदिवासी गट)

श्री.धरमसिंग फुलसिंग केसरोद
मु. रवळा, पो. जामठी, ता. सोयगाव,
जि. औरंगाबाद

- कंटूर पद्धतीने शेतीची मशागत करून जमिनीला उताराच्या आडव्या दिशेने पेरणी करतात.
- हलक्या जमिनीत पपई फळपिकाची लागवड.
- मिश्र पीक पद्धतीचा शेतीमध्ये ते वापर.
- शेतीमध्ये कंपोस्ट खताचा नियमित वापर.
- विविध प्रदर्शने, मेळावे आणि शेतकऱ्यांच्या सहलींमध्ये सहभाग.
- एक एकर क्षेत्रावर सिंचनासाठी ठिबक संचाचा वापर.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ -२०१०
(आदिवासी गट)

श्री. झिटू जिंदू उईके

मु. काजलडोह, पो. डोमा,
ता. चिखलदरा, जि. अमरावती

- एकूण जमीनधारणा क्षेत्र २.४० हेक्टर असुन पपई, पेरू लागवड.
- शेतीमध्ये मुलस्थानी जलसंधारण पद्धतीचा अवलंब.
- गांडूळ खताचा, आधुनिक शेती औजारांचा प्रभावीपणे वापर.
- मिरची, कोबी, काकडी इ. भाजीपाला वर्गीय पिकांचे यशस्वीपणे उत्पादन घेतात.
- सिंचनासाठी तुषार पद्धतीचा वापर करतात.

वसंतराव नाईक शेतीनिष्ठ -२०१०
(आदिवासी गट)

श्री. आनंदराव सोमाजी डडमल
मु. पो. रानमांगली, ता. भिवापूर, जि. नागपूर

- जमीनधारणा २.०८ हेक्टर ,संत्रा फळपिकांची यशस्वीपणे लागवड .
- निंबोळी अर्क, निमार्क, जिवामृत, अमृतवाणी इ. चा स्वतः वापर करून इतर शेतकऱ्यांना वापरासाठी प्रोत्साहन
- दरवर्षी २०० लिटर गोमुत्रात अर्क तयार करून रू. ६०/- प्रती लिटर प्रमाणे इतर शेतकऱ्यांना विकतात.
- सेंद्रिय शेतीच्या तंत्रज्ञानाचा प्रचार व प्रसिद्धीकरीता मानिकादेवी माना जमात चॅरिटेबल ट्रस्टची उभारणी केली आहे.